

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 07/00262
Arkivkode: Saksarkiv
Saksbehandler: Jorun Sandsmark
Deres referanse: 200703160
Dato: 25.10.2007

NOU: 2007:6 Formål for framtida - Formål for barnehagen og opplæringen

Sentralstyret i KS behandlet 19.10.2007 sak om "Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen". Sentralstyret vedtok å avgi følgende høringsuttalelse:

"KS mener at gjeldende formål for barnehage og grunnopplæring (grunnskolen og videregående opplæring) bør revideres i tråd med endringer i samfunnet, barnehagen og utdanningssystemet.

KS mener det bør være én formålsparagraf for barnehagen og én for grunnopplæringen. KS ser verdien i at Bostadutvalget har arbeidet seg fram til enighet vedrørende formålene og vil understreke at i et samfunn preget av mangfold og pluralitet, må respekt for mangfold og vilje til kompromiss forenes. Samtidig ser KS at enigheten kan bidra til tildekking av reelle konflikter. Dette kommer fram i utredningen ved at man på den ene siden mener at "formålsformuleringene i minst mulig grad skal være flertydige, og at det bare kan være et begrenset rom for tolkning" (kap. 2.5.3), mens man i neste omgang uttaler at formålene bør "uttrykke verdigrunnlaget på en måte som gir rom for ulike kulturelle, religiøse og livssynsmessige tilnærminger." (kap. 2.5.4). Skal formålsparafene være styrende for arbeidet i barnehage og grunnopplæring og tjene som veileder i verdikonflikter, mener KS at de grunnverdiene som ligger i vår historiske kulturarv må være tydelige.

KS mener at de tre perspektivene samfunn, individ og institusjon som er grunnlaget i forslagene til formålsbestemmelser, er dekkende.

Barnehagen:

Samfunnsperspektivet: KS er fornøyd med at "samarbeid og forståelse med hjemmene" innleder formålsbestemmelsen. KS mener at barnehagen i likhet med utdanningen skal fremme demokrati, og forslår at dette tas inn i formålet samtidig som likestillingsperspektivet flyttes fra individperspektivet til samfunnsperspektivet slik det er i formålsbestemmelsen for opplæringen.

Individperspektivet: KS mener at forholdet til kultur og kulturarv bør omtales i formålet, og foreslår følgende tillegg i annet avsnitt annen setning: ", og de skal få kjennskap til kulturarven og det kulturelle mangfoldet".

Institusjonsperspektivet: I en tid da barnehagen knyttes nærmere til utdanning, støtter KS forslaget om at barndommens egenverdi fremgår at formålsbestemmelsen.

Opplæringen:

Samfunnsperspektivet: KS mener at samarbeidet med hjemmene hører inn under samfunnsperspektivet og bør flyttes til innledningen av formålsbestemmelsen. KS er klar over at samarbeid med hjemmene er problematisk når ungdommene er blitt myndige. Imidlertid dreier dette seg om et forholdsvis lite tidsrom i forhold til alle årene barn og unge går i grunnopplæringen og ikke er myndige. Bostadutvalget fremhever at barnehage og opplæring griper mer inn i barns og unges liv rent tidsmessig, og bringer barn og unge med ulik sosial, kulturell og etnisk bakgrunn sammen. KS mener derfor det er viktigere enn noen gang å fremheve at skolens arbeid skal skje i samarbeid og forståelse med hjemmene. Dette understrekes også av ulike rapporter som de senere årene har understreket hjemmenes og foreldrenes betydning for barns og unges læring og utvikling.

Individperspektivet: I likhet med formålet for barnehagen, ønsker KS at kultur og kulturarv inngår i formålet for opplæringen, og foreslår følgende tillegg i annet avsnitt: "Dei skal ha tilgang til eit breitt spekter av kulturelle og kunstnarlege uttrykksformer".

Institusjonsperspektivet: KS støtter forslaget om at skolen og lærebedriften skal møte elevene med tillit og krav. Kravene bør utdypes.

Særlig om tilpasset opplæring

KS ser at prinsippet om tilpasset opplæring er tatt ut av formålsbestemmelsen. Bostadutvalgets begrunnelse er at utvalget oppfatter St. meld. nr. 16 dit hen at dette skal omtales særskilt i opplæringsloven og ikke som en del av formålet.

KS mener at prinsippet om tilpasset og likeverdig opplæring fortsatt bør være en del av opplæringens formål. Det å gi barn og unge tilpasset og likeverdig opplæring skal være en plikt som kommuner, fylkeskommuner, skoler og lærebedrifter skal strekke seg etter, slik dette også fremkommer i Læringsplakaten. KS er meget skeptisk til en eventuell rettighetsfesting av tilpasset opplæring. En rettighetsfesting vil innebære at krav om tilpasset opplæring skal saksbehandles etter reglene om enkeltvedtak med klageadgang. Det vil også gi rett til domstolsbehandling. En eventuell lovregulering vil derfor måtte ha et innhold som er egnet for klagebehandling og til nærmere prøving for domstolene.

Da tilpasset opplæring omfatter svært ulike tiltak, og i vesentlig grad skiller seg for eksempel fra reglene om spesialundervisning, er KS av den oppfatning at formålet om tilpasset opplæring ikke er egnet til å lovregulere som en rettighet for den enkelte elev. KS mener at en rettighetsfesting vil innebære økt ressursbruk til administrasjon ved at det kan bli krav om at det skal fattes enkeltvedtak for samtlige elever i kommunen/fylkeskommunen. Faren er stor for at fokus flyttes fra elevenes læringsresultater og skoleeiers, skolens/lærebedriftens og den enkelte lærers/instruktørs eget ansvar for tilpasset opplæring, til saksbehandlingsrutiner og rettsliggjøring. KS vil også påpekes at Opplæringslovens kap. 9a inneholder bestemmelser om elevenes psykososiale skolemiljø som i visse tilfeller også vil være relevante i forhold til formålet om tilpasset opplæring.

KS er opptatt av at alle elever og lærlinger/lærekandidater skal gis like muligheter til å utvikle sine evner og talenter, slik at den enkelte kan realisere seg selv på måter som kommer fellesskapet til gode. En individuell rett til tilpasset opplæring vil kunne bidra til å smuldre opp skolens kollektive mandat. Læring skjer i et fellesskap og en av utdanningens viktige oppgaver er å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståelse og demokratisk

deltakelse. KS mener at dette totalt sett best ivaretas ved at "tilpasset og likeverdig opplæring" fortsatt er en del av opplæringens formål og foreslår at dette tas inn."

Vennlig hilsen

Halvdan Skard
leder

Olav Ulleren
adm. dir.